

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 14.03.2025
Meie 28.03.2025

nr 2-3/15-286
nr 20-1/2522

Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele

Austatud Riigikogu esimees

Riigikogu liige Helir-Valdor Seeder esitas küsimuse Viljandi Linnavalikogu 27.02.2025 otsuse nr 238 „Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks” kohta. Vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) (VVS) § 75³ lõikele 1 teostab Justiits- ja Digiministeerium haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle.

Otsusega nr 238 otsustas volikogu 1) lubada Viljandi Linnavalitsusel võtta varalisi kohustusi ujulateenuse ostmiseks Viljandi linnas perioodil 01.09.2027 - 31.08.2037 ning 2) volitada Viljandi linnapead või tema asendajat edasivolitamise õigusega sõlmima Viljandi linna nimel 08.05.2019 Viljandi linna, Viljandi valla ja Aqva Hotels OÜ vahel sõlmitud lepingu muutmise kokkulepet.

[Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) paragrahvi 22 lõike 1 punkti 8 kohaselt kuulub volikogu ainupädevusse muuhulgas tulevikus raha väljamaksmist nõudvate pikaajaliste kohustuste võtmine.

Pöördumises esitatud hinnangu kohaselt on ujulateenuse ostmiseks varaliste kohustuste võtmine tulevikus raha väljamaksmist nõudvate pikaajaliste kohustuste võtmine, mida oleks pidanud otsustama volikogu ja mida ei saa delegeerida Viljandi Linnavalitsusele.

KOKS § 22 lõikes 1 sätestatud küsimused peab volikogu ise otsustama ning ei tohi seega nende otsustamist linnavalitsusele delegeerida. Samas ei tulene KOKS § 22 lõikest 1 volikogule kohustust nimetatud otsustused ise ellu viia. Volikogu otsuste elluviimise ülesande panemine linnavalitsusele on lubatud ka KOKS § 22 lõikes 1 sätestatud küsimuste puhul. Seega on küsimusele vastamisel määravaks see, kas otsusega nr 238 otsustati kohustuse võtmine või volitati linnavalitsust seda otsustama.

Ministeeriumi hinnangul on otsuse nr 238 resolutsiooni sõnastus mitmeti mõistetav ning ei pruugi tagada piisavat õigusselgust. Eelkõige ei ole üheselt selge see, kas otsusega nr 238 otsustati teenuse ostmise perioodi muutmise või volitati seda otsustama linnavalitsust. Samuti ei ole resolutsiooni sõnastust lugedes üheselt selge see, kas linnavalitsus võib lepingus muuta vaid teenuse ostmise perioodi või ka muid tingimusi.

Otsuse nr 238 punkti 1 sõnastus viitab sellele, nagu otsustaks volikogu otsuse alusel kohustuse võtmise linnavalitsus. Samas nähtub ministeeriumi hinnangul siiski otsusest tervikuna, et volikogu tegelikult tahteks on vaid teenuse ostmise perioodi muutmise otsustamine, mitte volituse andmine linnavalitsusele lepingu muude tingimuste muutmise otsustamiseks. Ministeeriumile teadaolevatest dokumentidest nähtub, et sellisena on nii volikogu kui linnavalitsus tõlgendanud ka volikogu eelmist otsust teenuse ostmise perioodi muutmiseks (26.08.2021 [otsus](#) nr 244 „Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks“). Otsusest nr 238, volikogu 27.02.2025 istungi

videosalvestisest ega protokollist, otsusest nr 244 ega selle alusel sõlmitud teenuse ostmise lepingu muutmise [lepingust](#) ei nähtu, et linnavalitsus oleks kohustuse võtmise veel eraldi otsustanud. Seega on nii volikogu kui linnavalitsus varasemalt samasisulist otsust tõlgendanud kui kohustuse võtmise otsustamist, mitte kui linnavalitsuse volitamist kohustuse võtmise otsustamiseks.

Eelnevast tulenevalt on ministeeriumi hinnangul põhjendatud tõlgendada otsust nr 238 pigem nii, et sellega otsustatakse kohustuse võtmine (teenuse ostmise perioodi muutmine) ning volitatakse linnavalitsust selle alusel korraldama lepingu muutmine. Sellise tõlgenduse puhul ei ole otsus nr 238 vastuolus KOKS § 22 lõike 1 punktiga 8.

Küll aga rikuti otsuse nr 238 tegemisel volikogu 21.09.2017 [määruse](#) nr 119 „Viljandi Linnavolikogu töökord“ §-s 55 sätestatud reeglit.

Paragrahv 55 sätestab, et teisele lugemisele saadetakse eelnõu juhul, kui eelnõud arutanud juhtivkomisjon seda ei toeta. Eelnõuga töötab edasi eelnõu esitaja koos juhtivkomisjoniga. Esitatud paragrahv ei jäta seejuures teisele lugemisele saatmise suhtes kaalumisruumi. Tegemist on volikogu enda poolt volikogu töö korraldamiseks kehtestatud reegluga, mida volikogul on soovi korral võimalik muuta. Kehtiva töökorraldusliku reegli järgimine on volikogule siiski kohustuslik.

Kõnealuse eelnõu juhtivkomisjoniks oli eelarve- ja arengukomisjon, mis toetas eelnõu koos muudatusettepanekuga. Ettepaneku sisuks oli sõnastada otsus nii, et Viljandi Linnavalitsus esitaks ettevalmistatud lepingu muutmise kokkuleppe Viljandi linna volikogule vastuvõtmiseks. Volikogu muudatusettepanekut ei toetanud.

Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul on eelnõu tingimuslik toetamine suhteliselt sarnane olukorraga, kus õigusakt kooskõlastatakse tingimuslikult. Riigikohus on korduvalt selgitanud, et tingimusliku siduva kooskõlastuse puhul on sisuliselt tegemist kooskõlastuse andmisest keeldumisega (vt näiteks Riigikohtu halduskolleegiumi 03.12.2021 [määrus](#) asjas nr 3-14-50421, 24.04.2014 [määrus](#) asjas nr 3-3-1-15-14 ja 15.04.2010 [määrus](#) asjas 3-3-1-1-10).

Eelnevast tuleneb, et juhtivkomisjoni muudatusettepaneku arvestamata jätmise tõttu oli sisuliselt tegemist olukorraga, kus juhtivkomisjon eelnõu ei toetanud ning eelnõu tulnuks seega saata teisele lugemisele. Ei ole välistatud, et sellisel juhul oleks volikogu komisjoni muudatusettepaneku suhtes võtnud teistsuguse seisukoha.

Pöördumises oli esitatud ka küsimus, kuidas kavatseb ministeerium eelnevale reageerida.

Vastavalt VVS § 75³ lõikele 1 teostab Justiits- ja Digiministeerium haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle. Ministeeriumi poolt teostatava järelevalve eelduseks on VVS § 75³ lõikest 4 tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakti õigusvastasus ja avaliku huvi rikkumine. Kui valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud ametnik leiab, et kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakt või selle andmata jätmine on õigusvastane ja rikub avalikku huvi, võib ta 30 tööpäeva jooksul haldusakti andmisest või sellest keeldumisest teadasaamisest arvates teha kirjaliku ettepaneku tunnistada haldusakt kehtetuks, viia see õigusnormidega vastavusse või anda nõutav haldusakt välja.

Ujulateenuse (pikaajalise) ostmise otsustamine on kahtlemata sellise kaaluga otsus, mille vastu avalik huvi esineb. Samas on see, kas eelnõu arutada ühel või kahel lugemisel, eelkõige volikogu töökorralduse küsimus. Kui volikogu liige on seisukohal, et otsuses nr 238 seonduvat tuleks volikogul uuesti või põhjalikumalt arutada, on tal määruse nr 199 §-st 28 tulenevalt õigus esitada eelnõu otsuse nr 238 kehtetuks tunnistamiseks või muutmiseks. Määruse nr 199 §-st § 31¹ tulenevalt on lisaks volikogu komisjonil või saadikurühmal õigus algatada linnale olulise tähtsusega küsimuse arutelu.

Arvestades eelnevalt välja toodud puudusi ning volikogu võimalusi puuduste kõrvaldamiseks ei ole VVS § 75³ lõikes 4 nimetatud ettepaneku esitamine ministeeriumi hinnangul vajalik. Küll aga

saadame eeltoodule tähelepanu juhtimiseks käesolevast kirjast koopia ka volikogule. Kohalikul omavalitsusel on põhiseaduse §-st 154 tulenev enesekorraldusõigus. Seega on volikogul võimalik iseseisvalt jõuda otsustuseni, kas ja millisel viisil otsust nr 238 muuta ning kuidas tagada edaspidi volikogu töökorra järgimine. Avaldame lootust, et Viljandi Linnavolikogu pöörab sellele kohast tähelepanu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisaadressaadid:
Riigikantselei
Viljandi Linnavolikogu

Glen Roosaar 53293222
Glen.Roosaar@justdigi.ee